

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/2703
Karar No : 2004/3647

Davacı : S.S. 40 No'lu İstanbul İli Kadıköy İlçesi Küçükbakkalköy Gümrük
Antrepoları ve Civarı Mot. Taş. Kooperatifi

Vekili : Av. Sezai Önder

Dikilitaş, Emirhan Cad. Telli Apt. 54/10 Beşiktaş/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B 3 Blok-Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Ayperi Samanır- aynı adreste

İstemin Özeti : Rekabet Kurulu'nun 26.4.2001 tarih ve 01-21/191-49 sayılı

kararının davacı tarafından hukuka aykırı olduğu iddiasıyla kendisine yönelik kısmının iptali, istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Dava konusu Rekabet Kurulu kararında da belirtildiği üzere, davacı Kooperatif ve Erenköy Gümrük Sahasındaki diğer kooperatifin fiyat listelerini anlaşma yaparak belirlediklerinin saptandığı, belirlenen fiyat listelerine uygun davranıldığı, nakliye işlerinin dağıtımında ortak sıra numaraları kullanmak suretiyle anlaşarak pazar paylaşımında bulunduğu, bu suretle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği ileri sürülerek hukuki dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

D.Tetkik Hakimi : Ahmet Eğerci

Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı davrandığı sabit bulunan davacı Kooperatif hakkında alınan dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Nevzat Özgür

Düşüncesi : Dava, 26.4.2001 gün ve 01-21/191-49 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasında "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." kuralına yer verilmiş ve madde devamında bu hallerin özellikle neler olduğu sayılırken "rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesinin hukuka aykırı ve yasak hallerden biri olduğu belirtilmiştir.

Bu Yasa maddesinin gerekçesinde ise "Bu Kanunun amacı rekabetin korunması olduğuna göre, rekabeti engelleyici, kısıtlayıcı veya bozucu teşebbüsler arası anlaşma ve uygulamaların yasaklanması gerekir. Maddenin amacı bakımından anlaşma, Medeni Hukukun geçerlilik koşullarına uymasa bile tarafların kendilerini bağlı hissettikleri her türlü uzlaşma ya da uyuşma anlamında kullanılmıştır. Anlaşmanın yazılı veya sözlü olmasının önemi



yoktur. Teşebbüsler arasında bir anlaşmanın varlığı tesbit edilemese bile teşebbüsler arasında kendi bağımsız davranışları yerine geçen bir koordinasyon veya pratik bir işbirliği sağlayan doğrudan veya dolaylı ilişkiler de eğer aynı sonucu doğuruyorsa yasaklanmıştır. Böylece teşebbüslerin kanuna karşı hile yolu ile rekabeti sınırlayıcı uygulamaları meşru göstermeleri engellenmek istenmiştir. Çoğu zaman teşebbüsler ortak sorunlarıyla ilgilenmek üzere aralarında tüzel kişiliği olan veya tüzel kişiliği olmayan birlikler oluştururlar. Bu birlikler zaman zaman üyeleri arasında rekabeti önleyerek üyelerinin daha fazla kazançlar elde etmelerine hizmet edici kararlar alabilirler. Bu gibi kararlar da rekabet sistemine aykırıdır ve yasaklanmıştır.

Rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalar dikey veya yatay anlaşmalar şeklinde olabilmektedir. Aynı seviyede yapılan anlaşmalara yatay anlaşma denmekte ve bu tür anlaşmaların bizatihi rekabeti bozucu etkilerinin olduğu kabul edilmektedir. Bu görüşten hareketle maddenin ikinci fıkrasında en sık rastlanan rekabeti sınırlama anlaşmaları örnek olarak sayılmış ve bu tür anlaşmaların bizatihi yasak olduğu vurgulanmıştır. Şuna da dikkat çekilmelidir bu fıkrada zikredilen örnekler tahdidi değil taddidir.

Rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların yasaklandığı bir hukuk düzeninde genellikle bu tür anlaşmalar gizli yapılmakta ve bunların varlığının ispatı oldukça güç bazen de imkansız olmaktadır. Bu nedenle Maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hallerin varlığı halinde teşebbüslerin uyumlu eylem içinde oldukları karinesi kabul edilmiştir. Böylelikle uyumlu eylem içinde olmadıklarını ispat yükü ilgili teşebbüslere geçirilmiş bulunmakta ve ispat güclüğü nedeniyle Kanunun işleme hale gelmesinin önlenmesi amaçlanmıştır." ifadesi yer almıştır.

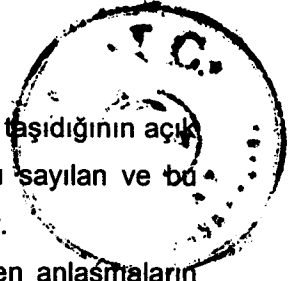
Bu duruma göre 4. maddede belirtilen ve doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu, keza bu amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuran yahut doğurabilme olasılığı bulunan anlaşmaların yasaklandığı açıktır.

Başka bir anlatımla, bu tür anlaşmaların sadece amacının rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterli olup, bu anlaşmalar sonucunda zararlı bir sonucun doğmuş olması şart değildir. Keza, bu anlaşmalar yapılırken ve uygulanırken böyle bir amaç taşınmasa dahi rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisinin doğma olasılığının mevcut olması bile söz konusu anlaşmaların hukuka aykırı sayılması için yeterlidir.

Bu itibarla, 4054 sayılı Yasanın bu tür anlaşmaların sadece amacını veya amaçtan bağımsız olarak doğurabileceği sonuçları gözönüne alan bir sistem oluşturduğu anlaşılmakta olup, dava konusu Rekabet Kurulu kararının hukuka uygun olup olmadığının irdelenebilmesi için davacının belirtilen amaçlara yönelen veya böyle bir sonuç doğurma olasılığı bulunan anlaşmaya katılıp katılmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının başka bir kooperatif ile fiyat anlaşması yaptığı, pazar paylaşımında bulunduğu ve bu anlaşmayı Rekabet Kuruluna bildirmedığı anlaşılmakta

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/2703
Karar No : 2004/3647



olup, sözü edilen anlaşmaların rekabeti engelleme, bozma ve kısıtlama amacı taşıdığından açık bulunması itibarıyla 4054 sayılı Kanunun 4.maddesi uyarınca hukuka aykırı sayılan ve bu nedenle yasak olan anlaşmalardan olduğu konusunda duraksamaya yer yoktur.

Keza, 4054 sayılı Yasanın 10.maddesinde 4.madde kapsamına giren anlaşmaların yapıldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Rekabet Kuruluna bildirileceği kuralına yer verilmesi ve 16.maddesinin (c) bendinde 4.madde kapsamına giren anlaşmaların süresi içinde bildirilmemesi halinde Rekabet Kurulunca para cezası verileceğinin belirtilmiş bulunması bakımından, 4.maddeye aykırı olduğunda kuşku bulunmayan anlaşmaları süresi içinde Rekabet Kuruluna bildirmediği sabit olan davacıya anılan Yasa maddesinde öngörülen tutarda idari para cezası verilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüldü;

Rekabet Kurulu'nun 26.4.2001 tarih ve 01-21/191-49 sayılı Kararının, davacı kooperatif tarafından, büroları yan yana olan ve aynı hizmeti veren iki kooperatifin ortak fiyat üzerinde çalışmalarının doğal olduğu, aslında fiyatın fiyat listesiyle değil pazarlıkla serbest olarak oluştuğu, belirlenen fiyatın fahiş olmadığı ileri sürülerek kararın kendisine yönelik kısmının iptali istenilmektedir.

Dava konusu Kurul Kararı ile; "Erenköy Gümrük Sahasında faaliyet gösteren Sınırlı Sorumlu 40 No'lu İstanbul İli Kadıköy İlçesi Küçükbakkalköy Gümrük Antrepoları ve Civarı Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi ve Sınırlı Sorumlu 43 No'lu İçerenköy Küçükbakkalköy Kayışdağ Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi'nin;

a-Gümrük sahasına dışarıda araçların girmesine ilişkin tüzel kişiliklerini bağlayan eylemlerinin tespit edilemediğine OYBİRLİĞİ ile;

b-Gerek liste fiyatlarının gerekse uyguladıkları fiyatların değerlendirilmesi sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 'Hakim Durumun Kötüye Kullanılması' başlıklı 6. maddesi hükmünü ihlal etmediklerine OYÇOKUĞU ile;

c-Fiyat listelerini anlaşma yaparak belirlediklerine ve buna uygun davrandıklarına, nakliye işlerinin dağıtımında ortak sıra numaraları kullanmak suretiyle anlaşarak pazar paylaşımında bulduklarına ve bu suretle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine OYBİRLİĞİ ile;

d-Yukarıda açıklandığı şekilde Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan eylemleri gerçekleştirmiş olmaları nedeniyle, ancak ekonomik güçlerinin zayıflığı ve doğan zararın hafifliği azaltma sebebi kabul edilerek, Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve 2001/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği hükümleri gereğince herbirinin takdiren asgari ceza olan 3.796.416.000 TL idari para cezası ile cezalandırılmalarına OYBİRLİĞİ ile ;

e-Kanun'un 10. maddesi hükmü gereğince Rekabet Kurulu'na bildirmeleri gereken söz konusu fiyat anlaşmalarını bildirmemiş olmaları nedeniyle, Kanun'un 16. maddesi birinci

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2001/2703

Karar No : 2004/3647



fıkrası (c) bendi ve 2001/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca, her birinin 949.104.000 TL idari para cezası ile cezalandırılmalarına" karar verilmiştir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4'ncü maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma yada kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a.Mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

b.Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c.Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d.Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e.Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f.Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetinde alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arzedilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonominin ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümlerle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkca yasaklanmış olup; 16. madde hükmü ile 4. maddede yasaklanmış davranışları gerçekleştirdikleri Kurul Kararı ile tesbit edilenlere para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Erenköy Gümrük Sahası'nda faaliyet gösteren Sınırlı

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2001/2703

Karar No : 2004/3647

Sorumlu 40 No'lu İstanbul İli Kadıköy İlçesi Küçükbakkalköy Gümrük Antrepoları ve Civarı Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi ve Sınırlı Sorumlu 43 No'lu İçerenköy Küçükbakkalköy Kayışdağ Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi'nin 8.2.1999 ve 19.7.1999 tarihli fiyat tarifelerinin karşılaştırılması sonucu, kooperatiflerin fiyat listelerinin birbirinin aynı olduğu; örnekleme yoluyla alınan faturalardan fiyat listelerine uyulup uyulmadığının incelenmesinden, her iki kooperatifin nakliye fiyatlarını liste fiyatlarına göre belirledikleri ve çok az sayıda liste fiyatlarından indirim yapıldığı; 3.11.1999 tarihinde ifadelerine başvurulanan her iki kooperatif Başkanı tarafından açıkça, fiyat tarifelerinin birlikte hazırlandığının ve hazırlanan bu tarifelere uyulduğunun, amacın iş ve fiyat konusunda birlik sağlamak olduğunun kabul edildiği görülmektedir.

Erenköy Gümrük sahasında faaliyet gösteren 40 ve 43 No'lu Kooperatiflerin nakliye fiyat listelerinin aynı olması ve uygulamada liste fiyatlarına uymaları, kooperatif yöneticilerinin liste fiyatlarını birlikte tespit ettiklerine dair beyanları ile anlaşma yaptıkları sabit olduğundan, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, davacı kooperatifin Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan eylemleri gerçekleştirmiş olması nedeniyle, Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası ve 2001/1 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği hükümleri uyarınca kooperatiflerin ekonomik güçlerinin zayıflığı ve doğan zararın hafifliği azaltma sebebi kabul edilerek takdiren asgari ceza olan 3.796.416.000 lira idari para cezası ile, Kanun'un 10. maddesi hükmü gereğince Rekabet Kurulu'na bildirmeleri gereken söz konusu fiyat anlaşmalarının bildirilmemiş olması nedeniyle, Kanun'un 16. maddesi birinci fıkrası (c) bendi ve 2001/1 sayılı Tebliğ hükümleri uyarınca 949.104.000 lira idari para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Kurul kararında 4054 sayılı Kanun'a aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine, yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre davalı idare vekili için takdir olunan 300.000.000 lira avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine 6.4.2004 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Zafer	Serap	Ahmet	Orhun	Kırdar
KANTARCIOĞLU	AKSOYLU	BAŞPINAR	YET	ÖZSOYLU

